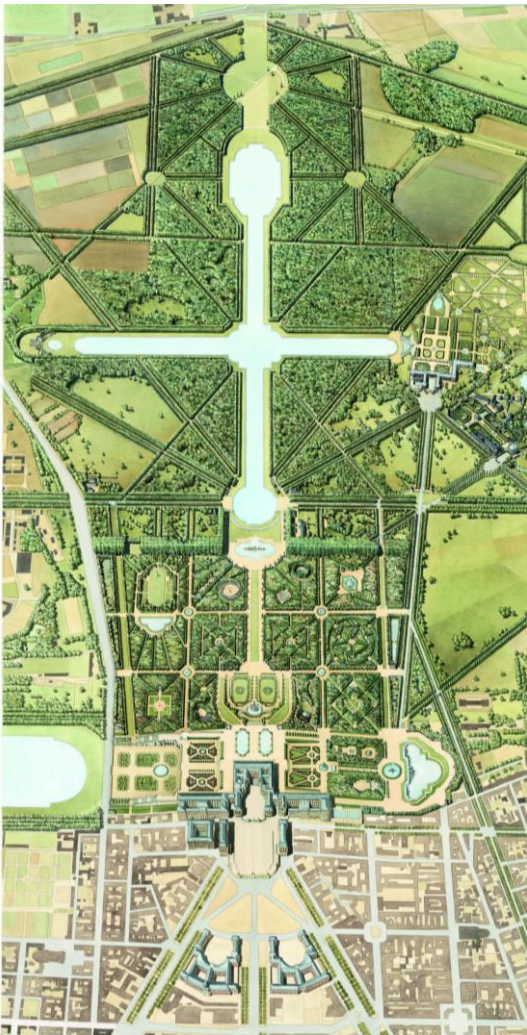

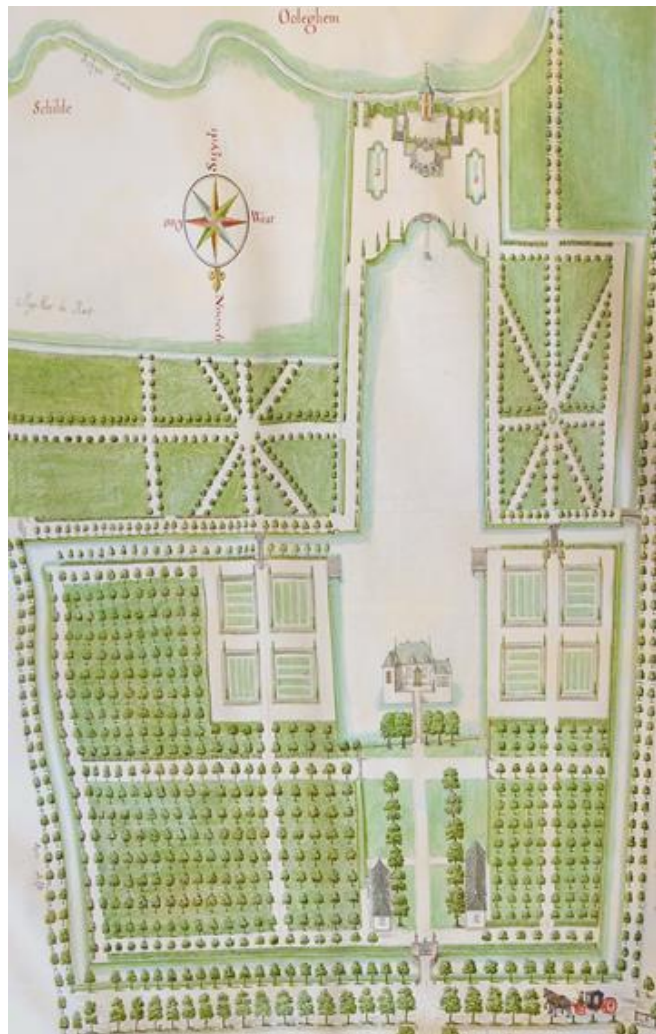
KLEIN VERSAILLES

Toen het echtpaar Cloots-de Pret in 1723 eigenaar werd van het domein wilden zij van hun tuin een klein Versailles maken. Paulo Jacomo Cloots overleed echter al in 1725 op 53-jarige leeftijd. Zijn weduwe zette de plannen verder met haar tweede echtgenoot, Jan Albert van Hove, die op zijn beurt in 1940 overleed. Dat 'klein Versailles' er toch kwam is dan ook vooral de verdienste van Joanna de Pret.

Een tuin zoals in Versailles betekende vijvers, fonteinen, watervallen en een groot kanaal, dit alles met veel aandacht voor symmetrie.

Versailles

Schilde

Om de aangelegde fonteinnetjes en watervallen te voeden, moest er voldoende water aangevoerd kunnen worden naar een watertoren. Die watertoren kon in Schilde gebouwd worden langs de oever van de rivier het Schijn, maar de aanvoer van voldoende stromend water was wel een probleem.

Vorige eigenaars hadden al wel gezorgd voor een goede waterhuishouding op het domein door een sluis te bouwen op de plaats waar de rivier het domein binnenstroomde. De breedte van het Schijn werd daar van 4 op 1,3 meter gebracht en met schotten kon men de hoogte

van het water aanpassen naargelang de behoeften in winter en zomer. Zoals in ieder kasteeldomein wenste men immers via een 'oploop' en een 'afloop' voldoende stromend water langs vijvers en grachten te laten stromen zodat de waters 'levendig' bleven. Waar het Schijn het domein verliet mondde het gebruikte water terug in de rivier.

Maar het Schijn is de Seine niet. De rivier die Versailles van stromend water moest voorzien was niet alleen veel breder en had dus een veel groter debiet, Versailles ligt in de plooi van een vallei, en dus stroomde de rivier volop.

De watertoren in Schilde omvatte een onderste bak van grotere omvang en erboven een wat kleinere reserve om over meer druk te kunnen beschikken. Die moesten respectievelijk watervalletjes en fonteintjes voeden, zij het voor een beperkte duur.

De plannen van de Schilse watertoren zijn verdwenen maar de gebruiksaanwijzing - 'de explicatie van de fonteinen' - berust in het archief van de familie van de Werve.

Er is sprake van een molen, buizen onder de grond, watervallen en fonteinen. De watermolen van Joanna de Pret heeft vermoedelijk nooit goed gewerkt en een uittreksel uit de gebruiksaanwijzing bewijst misschien dat een gebrek aan voldoende stromend water niet de enige reden was waarom in klein Versailles niet kon, wat vandaag nog altijd te bewonderen is in het echte Versailles:

"De cascadebuis gaat open met de kleine druksleutel in M. P. B is de kraan in de liggende buis. Draai ze open, naar u toe, en dit fourneert de cascade uit de bovenbak. De grote hangende buis uit de bak van boven doet de fontein springen, als de kraan in de fonteininput open is. Op de slinke zijde voor het deurke (C) is de buis die het water doet naar boven gaan, als de molen gaat, en wel met twee pompen als de benedenkraan toe is, maar als dezelve kraan open is, dan met 4 pompen naar boven. Nota, als de kruk van de sleutel naar de deur staat, is zij toe, staat ze naar het rad dan is zij open. Op de rechte zijde (C) is een buis die alleen dient voor afloop als de grote bak zou vol zijn. De buis D in de molen doet het water op de cascadebak gaan (met de twee pompen naast de deur) als de molen gaat. De kraan in dezelve buis moet dan open gedraaid zijn, met het gat-in-de-kraan recht omhoog. Als men het water op de cascade wil laten gaan met de 4 pompen, moeten de beide kranen open zijn. E, is de buis die (met de pomp) het water boven in de grote bak doet komen. F, is een hangende buis. De kraan dient om de pomp af te laten, zodat het water in de cascadebak loopt. In dezelfde buis is, even onder de grond, een klein koperen buisje of schroefke dat moet afgevezen worden om het water geheel van die pompbuis te laten."

